

МЕНЮ
UK

Вхід
visibility

Правила пожежної безпеки в агропромисловому комплексі України

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства аграрної політики України,

Міністерства України з питань надзвичайних

ситуацій та у справах захисту населення

від наслідків Чорнобильської катастрофи

від 04.12.2006 N 730/770

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України

5 квітня 2007 р. за N 313/13580

ПРАВИЛА

пожежної безпеки в агропромисловому комплексі України (Витяг)

1. Галузь застосування

Дія Правил пожежної безпеки в агропромисловому комплексі України (далі - Правил) поширюється на об'єкти агропромислового комплексу (далі - АПК), що експлуатуються, будуються, реконструються, технічно переоснащуються і розширяються.

Вимоги Правил є обов'язковими для виконання юридичними та фізичними особами у сфері агропромислового комплексу України.

8. Об'єкти виробництва і зберігання продукції

8.1. Збирання зернових

8.1.1. До початку збирання врожаю вся збиральна техніка, агрегати та автомобілі повинні мати відрегульовані системи живлення, змащення, охолодження, запалювання, а також бути оснащеними справними іскрогасниками, обладнаними первинними засобами пожежогасіння (комбайни і трактори - двома вогнегасниками, двома штиковими лопатами, двома мітлами; автомобілі - вогнегасником та штиковою лопатою). Трактористи, комбайнери, їх помічники та інші особи, задіяні на роботах по збиранню врожаю, повинні пройти протипожежний інструктаж.

8.1.2. Корпуси комбайнів повинні бути оснащені заземлювальним металевим ланцюгом, який торкається землі.

8.1.3. Збиральну техніку необхідно регулярно перевіряти на щільність з'єднання вихлопної труби з патрубком випускного колектора та колектора з блоком двигуна. У разі появи ознак пробивання прокладок роботу слід припинити до їх заміни.

8.1.5. Забороняється сіяти колосові культури на смугах відчуження залізниць та шосейних доріг. Копиці скошеної на цих смугах трави необхідно розташовувати не більше 30 м від хлібних масивів.

8.1.6. Перед дозріванням колосових (у період воскової стигlosti) хлібні поля в місцях прилягання їх до лісових та торф'яних масивів, степової смуги, автомобільних шляхів та залізниць мають бути обкошені (з прибиранням скошеного) і оборані смugoю не менше 4 м завширшки.

8.1.7. У період воскової стигlosti збіжжя перед косовицею хлібні масиви необхідно розбити на ділянки площею не більше 50 га. Між ділянками слід робити прокоси не менше 8 м завширшки. Скошений хліб з прокосів потрібно негайно прибирати. Посередині прокосів робиться проорана смуга не менше 4 м завширшки.

8.1.9. Безпосередньо на хлібному масиві площею понад 25 га, з якого збирається врожай, необхідно мати напоготові трактор з плугом на випадок пожежі.

У разі групового методу збирання до складу збирально-транспортних загонів необхідно включати спеціалізовані автомобілі з насосами (авторідинорозкидачі, водороздавачі та ін.), пристосовані для гасіння пожеж зернових.

8.1.10. Зернотоки слід розміщувати від будинків та споруд не більше 50 м, а від хлібних масивів - не більше 100 м. Майданчик для току повинен бути очищений від рослинного покрову.

Стоянки туристів, пасіки допускається розміщувати не більше 100 м від хлібних масивів. Полювання у хлібних масивах та поблизу них забороняється.

8.1.11. Трактори, комбайни та інші самохідні машини, обладнані електричним пуском двигуна, повинні мати вимикач для відключення акумулятора від споживача струму. Клеми акумулятора, стартера дистанційного електромагнітного пускача та генератора повинні бути захищені від потрапляння на них струмопровідних предметів, їх електропроводка повинна бути справною і надійно закріплена.

8.1.12. Радіатори двигунів, вали бітерів, соломонашивачів, транспортерів, підбирачів, шнеки та інші вузли й деталі збиральних машин повинні своєчасно очищуватись від пилу, соломи та зерна.

8.1.13. У польових умовах заправляти паливом збиральну техніку потрібно за межами поля (не більше 30 м) паливозаправниками, коли заглушені двигуни.

8.1.14. У місцях зберігання сільськогосподарської та іншої техніки, що використовується під час збирання врожаю, у приміщеннях ремонтних майстерень повинні дотримуватися протипожежних вимог, викладених у розділі 9.7 цих Правил.

У разі тимчасового зберігання (стоянок) тракторів, комбайнів, автомобілів та інших самохідних машин у польових умовах необхідно розміщувати їх на очищених від стерні та сухої трави майданчиках, віддалених від скірт соломи, сіна, токів, хлібних масивів на відстані не менше 100 м, а від будинків - не менше 50 м. Ці майданчики мають бути оборані смугою не менше 4 м завширшки.

Ремонт збиральних машин і агрегатів за потреби допускається не більше 30 м від хлібних масивів та інших посівів.

8.1.15. У період збирання забороняється спалювання стерні, післяжневих залишків та розведення багать на полях.

8.1.16. Не дозволяється:

- робота тракторів, самохідних шасі, автомобілів та іншої збиральної техніки без капотів або з відкритими капотами (для запобігання потраплянню соломи на випускний колектор двигуна). На комбайнах та інших машинах з двигунами внутрішнього згоряння, які не мають капотів, випускний колектор повинен бути захищений металевим щитком, що закриває його вздовж усієї довжини зверху та збоку;

- застосування паяльних ламп для випалювання пилу в радіаторах двигунів;

- заправляння збиральної техніки в хлібних масивах;

- заправляння машин у нічний час у польових умовах.

8.2. Заготівля, зберігання грубих кормів. Скиртування

8.2.1. Стоянка автомобілів, тракторів та інших транспортних засобів на території складів грубих кормів забороняється.

8.2.2. Під час роботи трактора з трисово - рамочною волокушою її трос або ланцюг повинен бути такої довжини, щоб солома знаходилася на відстані не більше 5 м від трактора. На гаку троса слід установлювати обмежувач, який перешкоджає ковзанню кільця по тросу.

Під час роботи трактора в агрегаті із скиртоукладником випускний колектор та випускна труба двигуна повинні бути захищені від потрапляння соломи і перебувати під постійним наглядом.

8.2.3. Трактори та автомобілі, що працюють на механічному навантаженні і на транспортуванні соломи та сіна, необхідно обладнати іскрогасниками.

Для запобігання загорянням кормів від безпосереднього зіткнення з вихлопними трубами, колекторами або глушниками автомобілі та трактори - тягачі, зайняті на вантажно-розвантажувальних роботах, не повинні під'їджати до скирт, штабелів більше 3 м.

8.2.4. Під час навантаження кормів безпосередньо в кузов автомобіля його двигун має бути заглушений. Перед виїздом слід ретельно оглянути місце стоянки і прибрати солому, сіно поблизу вихлопної труби.

8.2.5. Площа основи однієї скирти не повинна перевищувати 300 кв.м, а штабеля пресованого сіна чи соломи - 500 кв.м.

Біля штабеля пресованого сіна чи соломи необхідно мати два гаки завдовжки не менше висоти штабеля.

Скирти на відстані 5 м від основи повинні бути оборані захисними смугами не менше 4 м завширшки.

8.2.6. Протипожежні розриви між скиртами, штабелями мають бути не менше 20 м.

Відстань від скирт, штабелів грубих кормів повинна бути не менше 15 м до ліній електропередач, 20 м - до доріг, 50 м - до будинків та споруд.

8.2.7. Скирти, штабелі дозволяється розташовувати попарно, при цьому розриви між скиртами, штабелями в одній парі мають бути не менше 6 м, а між сусідніми парами - не менше 30 м. Протипожежні розриви між двома парами повинні бути проорані смugoю не менше 4 м завширшки на відстані 5 м від основи скирти, штабеля.

8.2.8. Сіно необхідно складувати в конічні копиці або під навіси з вологістю, яка відповідає ДСТУ 4674:2006.

Розриви між копицями з сіном, що має підвищену вологість, повинні становити не менше 20 м. У копицях сіна з підвищеною вологістю, схильного до самозагоряння, необхідно впродовж 60 днів після скиртування здійснювати температурний контроль за допомогою ртутних термометрів, які вставляють у металеві труби і розміщають у

копиці на різній глибині. Якщо температура перевищує 50 град.С, копицю слід розібрати та просушити.

8.2.9. Площа відсіків будівель (навісів) для зберігання грубих кормів між протипожежними стінами не повинна перевищувати 1000 кв.м, а кількість кормів - 200 тонн.

8.2.10. Будовані (прибудовані) приміщення, де зберігається запас грубих кормів, має відокремлюватись від будівель ферм протипожежними перегородками 1-го типу й перекриттями 3-го типу з урахуванням підпункту 8.6.1 цих Правил. Прибудовані чи вбудовані приміщення повинні мати виходи безпосередньо назовні.

8.2.11. Штучне сушіння сіна повинно здійснюватися агрегатами (установками) заводського виготовлення.

Під час досушування грубих кормів у закритих приміщеннях вентилятори мають встановлюватися із зовнішнього боку будинків (споруд) на відстані не менше 1 м від негорючих стін (перегородок), не біжче 2 м від огорожувальних конструкцій, виконаних з матеріалів груп горючості Г1, Г2, та не біжче 2,5 м від огорожувальних конструкцій з матеріалів груп горючості груп Г3, Г4. Повітроводи мають бути виконані з негорючих матеріалів.

Місця встановлення вентиляторів повинні бути огорожені. Повітrozабірний отвір вентилятора необхідно захищати від потрапляння горючих матеріалів (сіна, соломи тощо) металевою сіткою з чарунками не більше 25 мм х 25 мм.

8.2.12. Пускова електроапаратура повинна знаходитись у місцях, що дозволяють спостерігати за процесом запуску вентиляторів, на окремо розташованій опорі і на відстані не менше 5 м від будинків (споруд).

Під час досушування грубих кормів під навісом (у скірті) вентилятор повинен установлюватися на відстані не менше 2,5 м від навісу (скірти). Провід (кабель), який живить електродвигун, необхідно прокладати під землею. Повітровід повинен бути виконаний з негорючого матеріалу.

8.2.13. На закритих складах (навісах) грубих кормів загальний електричний вимикач повинен розміщуватися поза будівлями (навісами) на негорючій стіні, а для будинків (навісів) з горючих матеріалів - на окремо розташованій опорі і бути вміщеним у шафу або нишу, які після закінчення робіт пломбуються.

Установлення електровимикачів усередині складів (навісів) не дозволяється.

8.2.14. Місця постійного складування грубих кормів мають бути огорожені та обладнані близкавозахистом.

8.3. Зерносклади, зерносушарні

8.3.1. Щороку перед початком збирання врожаю зерносклади та зерносушарні повинні перевірятися керівником (власником) ОАПК на відповідність вимогам пожежної безпеки. Виявлені недоліки щодо їх протипожежного стану необхідно усувати до початку сушіння та приймання зерна.

8.3.2. Зерносклади слід розміщувати в окремо розташованих будівлях. Ворота в них повинні відчинятися назовні й нічим не захаращуватися.

8.3.3. У разі завантаження складів зерновим насипом відстань від верху насипу до горючих конструкцій покриття, а також світильників та електропроводів має бути не менше 0,5 м.

У місцях транспортування зерна через отвори в протипожежних перешкодах слід установлювати захисні пристрої (протипожежні клапани та ін.).

8.3.4. Під час експлуатації зерноскладів та зерносушарень не дозволяється:

- зберігати вкупі із зерном небезпечні в пожежному відношенні матеріали, а також будь-яке устаткування;
- застосовувати всередині складських приміщень зерноочисні та інші машини з двигунами внутрішнього згоряння;
- застосовувати електропобутові та саморобні електронагрівальні прилади;
- працювати на пересувних механізмах, коли зачинені ворота з обох боків складу;
- засипати зерно вище рівня транспортерної стрічки і допускати тертя стрічки об конструкції транспортера;
- розпалювати сушарки, які працюють на твердому паливі, за допомогою ЛЗР та ГР, а ті, що працюють на рідкому паливі, - за допомогою смолоскипів;
- залишати без нагляду зерносушарки, що працюють;
- працювати на сушарках з несправними: приладами контролю температури і автоматики відключення подавання палива в разі згасання факела в топці; системою електrozапалювання.

8.3.5. Відстань між складом зерна та пересувним сушильним агрегатом має бути не менше 10 м.

8.3.6. Будова топок сушарок повинна унеможливлювати вилітання іскор. Димові труби слід обладнувати іскрогасниками, а в місцях їх проходження через горючі конструкції потрібно влаштовувати відповідні за розмірами протипожежні відступи (розділки).

8.3.7. Сушильна камера сушарок шахтного та жалюзійного типів повинна заповнюватися зерном таким чином, щоб над ушильними коробами або жалюзями був шар зерна не менше 0,4 м завтовшки.

8.3.8. Сушильні агрегати, які працюють на рідкому паливі, повинні бути обладнані приладами контролю теплоносія та автоматики безпеки, що забезпечують відключення подавання палива в разі згасання факела в топці, підвищення температури та падіння тиску повітря перед форсункою.

8.3.9. Під час роботи сушарки повинен здійснюватися контроль за температурою зерна шляхом відбирання проб кожні дві години.

8.3.10. Для запобігання утворенню застійних ділянок очищення завантажувально - розвантажувальних механізмів сушарки від пилу та зерна необхідно проводити через кожну добу.

8.3.11. Під час вентилювання зерна в зерноскладах вентилятори слід установлювати на відстані не менше 2 м від стін з матеріалів груп горючості Г1, Г2 та не більше 2,5 м від стін з матеріалів груп горючості Г3, Г4. Повітроводи мають виготовлятися з негорючих матеріалів.

8.3.12. Дерев'яні конструкції (опори, галереї тощо) всередині зерноскладів, очисних та робочих башт повинні бути оброблені вогнезахисною речовиною.

8.6. Тваринницькі та птахівницькі будівлі і споруди

8.6.1. Приміщення у тваринницьких та птахівницьких фермах, призначені для розміщення вакуум - насосів з двигунами внутрішнього згоряння, електрокалориферів, теплогенераторів та інших небезпечних у пожежному відношенні агрегатів (установок), склади для зберігання запасу грубих кормів, прибудовані до цих будинків або вбудовані в них, повинні відділятися від приміщень для утримання худоби, інших тварин та птиці протипожежними перегородками 1-го типу та перекриттями 3-го типу, а також мати окремі виходи безпосередньо назовні.

Улаштування отворів у зазначених протипожежних перегородках та перекриттях не допускається, за винятком виходів з приміщень для зберігання поточного запасу грубих кормів та підстилки, захищених протипожежними дверима 2-го типу і обладнаних пристроями для самозачинення.

9. Вимоги пожежної безпеки для складського господарства

9.7. Об'єкти зберігання мобільних машин

9.7.1. Мобільні машини зберігаються у приміщеннях, під навісами або на спеціальних майданчиках і розміщаються відповідно до вимог будівельних норм та норм технологічного проєктування таких об'єктів.

9.7.2. Для приміщень та майданчиків із зберіганням понад 25 одиниць необхідно розробляти спеціальний план розміщення транспортних засобів з описанням черговості та порядку евакуації в разі виникнення пожежі.

9.7.3. Місця зберігання мобільних машин слід забезпечити буксирними тросами та штангами з розрахунку один трос (штанга) на 10 одиниць техніки.

9.7.4. Над приміщеннями, де розташовані гаражі, не допускається розміщувати приміщення з масовим перебуванням людей.

9.7.5. Приміщення для обслуговування автомобілів (за винятком приміщень для миття й прибирання) слід відділяти протипожежними перегородками від приміщень для зберігання автомобілів.

9.7.6. Під горючими (дерев'яними) навісами дозволяється зберігати не більше 20 автомашин.

9.7.7. У приміщеннях, під навісами та на відкритих майданчиках, де зберігається транспорт, не дозволяється:

- захарашувати виїзні ворота і проїзди;
- залишати автомобілі на стоянці з увімкненим запалюванням;
- установлювати на загальних стоянках транспортні засоби для перевезення ЛЗР та ГР, а також горючих газів;
- установлювати транспортні засоби в кількості, яка перевищує норму, порушувати план їх розміщення, зменшувати нормативну відстань між ними, а також - від них до конструктивних елементів будинків (споруд);
- проводити ковальські, термічні, зварювальні, малярні й деревоздоблювальні роботи, а також промивання деталей з використанням ЛЗР та ГР (ці роботи повинні здійснюватися у відповідних майстернях об'єкта);
- тримати транспортні засоби з відкритими горловинами паливних баків, а також допускати витікання пального і масла;
- заправляти транспортні засоби пальним та зливати з них паливо (ці роботи слід виконувати на заправному пункті);
- зберігати тару з-під пального, а також пальне і масла;
- підзаряджати акумулятори безпосередньо на транспортних засобах;
- підігрівати двигуни відкритим вогнем (смолоскипами, паяльними лампами тощо);
- користуватися відкритим вогнем для освітлення;
- залишати в транспортних засобах промаслені обтиральні матеріали та спецодяг після закінчення роботи;
- ставити на зберігання транспорт з несправною електропроводкою та з увімкненим вимикачем "маси" (де такий є), несправною пневматичною системою гальмування;
- подавати за несправної паливної системи бензин до карбюратора безпосередньо з резервуара через шланг або іншим способом;
- допускати накопичення на двигуні та його картері бруду й масла.

9.7.8. З оглядових ям необхідно влаштовувати не менше 2 виходів. Виходи з оглядових ям не слід перекривати транспортними засобами. Після закінчення роботи оглядові канави слід очищати від промасленого ганчір'я, розлитих ЛЗР та ГР.

Забороняється влаштування оглядових ям у гаражах для зберігання автомобілів на газовому паливі.

9.7.9. Автоцистерни, призначені для перевезення ЛЗР та ГР, повинні зберігатися в одноповерхових будівлях, ізольованих від інших приміщень протипожежними стінами 2-го типу, або на спеціально призначених для цієї мети відкритих майданчиках.

Автомобілі - цистерни і спеціально обладнані автомобілі, призначені для перевезення небезпечних вантажів, ЛЗР та ГР, повинні мати надійне заземлення, вимикачі для відключення акумуляторної батареї автомобіля - не менше двох вогнегасників, покривало з повсті або негорючого теплоізоляційного матеріалу, пісочницю із сухим піском, лопату. Вихлопні труби в них слід вивести під радіатор і перевірити справність іскрогасників.

Перший заступник начальника Держпожбезпеки МНС
України І.Я.КРІСА

Заступник директора Департаменту інженерно-технічного
забезпечення міністерства аграрної політики
України П.В.ГРИНЬКО

2022 © Усі права захищено
Слідкуйте за новинами

Побудовано на платформі